

Mijn Kosovo weekboek (Epiloog: De weken na de zending)

12/03/10

Terugkeer uit Kosovo voltooid

In vijf colonnes heeft Defensie al haar voertuigen en materieel uit Kosovo teruggehaald. Een terugblik aan de hand van indrukwekkende cijfers.

Na meer dan tien jaar beëindigde België begin dit jaar zijn deelname aan de vredesmacht in Kosovo. Vijf colonnes van de *Redeployment Express* (REDEX) brachten al het Belgische materieel terug naar ons land.

In zijn geheel bestond REDEX uit 52 vrachtwagens en 13 begeleidingsvoertuigen. De chauffeurs brachten 12 AIFV's, 3 M113's, 1 LMV en 3 Pandurs naar België. Daarnaast vervoerde de colonne 412 ton materiaal in containers.

Vier keer reed de colonne van en naar Kosovo. Een vijfde colonne bestond uit een uitzonderlijk transport van drie Scania-vrachtwagens met aanhangwagens voor extra lang, breed of zwaar materiaal.

Daarnaast kwamen ook konvooien met militaire voertuigen terug naar huis. Daarin onder andere 23 Unimog-vrachtwagens, 4 Iveco achttonners, 2 Climax-vorkheftrucks en 1 Renault Kerax-takeltruck.

Samen legden de voertuigen 393.800 kilometer af: dat is tien keer de wereld rond! Dat klaarden de 231 chauffeurs bovendien zonder één ongeval.

De naweën

Mijn zending eindigde na een behouden vlucht in Melsbroek. De intentie om de pers te ontwijken faalde bij het eerste contact. Enkele journalisten stapten op de bus en iemand van hen vroeg wie er Nederlands sprak. Automatisch antwoordde ik en werd hierdoor gestrikt voor een interview. Nu ja, als officier hebben we ook een PR functie. Hierdoor kwam ik als laatste boven waar er nog meer Pers stond te wachten. De interviews werden kort daarna uitgezonden op Radio 1, VTM en RTL (www.vtm.be/nieuws/binnenland/32207# & video.rtlinfo.be/Category/288.aspx).

's Avonds nog bij de schoonfamilie binnen gesprongen om het lang niet-zien een beetje te compenseren. Een schuld die ik ook bij andere familieleden en vrienden zou moeten inlossen.

De dag heb ik nadien de confrontatie met de weegschaal aangegaan. Doordat sommigen me vertelden dat ik afgevallen was, vreesde ik geen ramp. Dat 'afgevallen zijn' wijdde ik eerder aan een verkeerd gegroeid beeld door maanden afwezigheid dan door een objectieve meting. De maaltijden kennende (ik schreef bijna 'Class I', de militaire aanduiding voor voeding) moest ik bijgekomen zijn. De weegschaal zou het onbetwistbaar oordeel vellen. En inderdaad 2 kg er af! Ongelooflijk.

De eerste nieuwe gewoonte die ik moest herinvoeren was het kiezen van kledij. Maanden iedere dag een uniform dragen betekent geen keuzes maken. Je neemt gewoon van iedere stapel het bovenste en klaar is kees. Kledijbeslissingen zijn beperkt tot het al dan niet dragen van een extra laag tegen de kou. En die hangt dan weer van externe factoren of. En nu moest ik plots alles kiezen en zorgen dat het bij elkaar paste. Raar.

Lang ben ik niet in België gebleven. Calle had een reis voor ons twee naar Egypte geboekt. Niets cultuur, niets piramides, alleen ontspannen. En een beetje duiken. Ik schrijf een beetje, want eigenaardig genoeg bleek het duiken minder aantrekkelijk dan verwacht na vier maanden droog te zitten. Het was alsof ik een probleem had om in een zeer gestructureerd geheel te genieten. Gelukkig kon ik op mijn eentje gaan snorkelen en van dezelfde onderwaterwonderen genieten.

De reis bracht wat er van verwacht werd. Na onze terugkomst begon de Krokusvakantie en dus de ideale gelegenheid om het aanwezigheidskort van de kinderen op te vullen. Met een midweek in een Duits vakantiepark moest dit wel lukken. Sneeuw, een zwembad, veel vrije tijd, ... een goede combinatie om terug een plaats in het gezin te vinden.

Ik had mezelf voorgenomen om niet automatisch mijn 'oude' plaats op te eisen, maar te kijken hoe het gezin draaide. Ze hadden waarschijnlijk tijdens mijn 4 maanden afwezig een nieuw patroon opgezet en ik had niet de bedoeling om als een olifant in een porseleinenkast alles in vraag te stellen. Er zou wel ergens een rol voor mij zijn. Dit betekende natuurlijk dat ik er de eerste dagen een beetje verloren bij liep. Het was alsof alles draaide zonder mij. Ik was gewoonweg niet nodig. Beetje bij beetje mocht ik terug deelnemen.

Niet alleen thuis vraagt het leven een aanpassing, maar ook op het werk. In Kosovo was iedereen gefocust. Iedereen had hetzelfde doel in het visier (hoewel ik moet toegeven dat er door de operationele luwte al een zeker afwijking was). Alles was mogelijk en alles aan grote snelheden.

Dit in tegenstelling tot het routinematig werk in een staf. Zeer diffuus qua richting en aan een veel trager ritme. Weken tellen weer 38 uur en niet 7 maal 24. Geen echte 'drive'. Alle ogen zijn niet op hetzelfde doel gericht. Waar zijn we mee bezig?

Op bepaalde dagen vraag ik me af of het wel verantwoord is om mensen naar operaties te sturen. Het is alsof je even van een 'ideale' organisatie mag proeven om dan te moeten afkicken. Ik wist dat een visie een grote invloed kon uitoefenen, maar zo sterk?

Wat ook opvalt, is dat er niet veel over Kosovo gevraagd wordt. Ik vertel er ook niet veel over. De meesten hebben mijn weekboek gelezen en dus weten ze er veel over. Buiten een algemene vraag stellen uit beleefdheid, is er niet veel meer. Eerlijkheidshalve moet ik wel vermelden dat ik ook niet veel aanstalten geef om erover te vertellen. Hoe begin je aan zoiets?

Een aantal personen suggereerden om mijn weekboeken te bundelen en uit te geven. Ik heb daar niet echt aan gedacht en zo zijn ze ook niet geschreven, maar zou er interesse voor zoiets zijn? Misschien als voorbereiding voor andere militairen die in operatie moeten vertyrekken? Maar anders? In ieder geval heb ik onze PR dienst gecontacteerd met de vraag of zij zoiets zien zitten. Nog geen reacties gehad.

Mijn eerste werkdagen zijn gevuld met het terugbrengen van het materieel. In feite moest ik eerst mijn koffer recupereren. Zoals verwacht heeft die gans België gezien. Hoewel het de bedoeling was dat mijn koffer met me zou meereizen, bleef die verweesd in Pristina achter. De week dat we in Egypte waren kwam hij met een C130 toe. In tegenstelling tot wat ze in de inkomsthal van de AML (Aerodrome Militaire Luchthaven) beweerden, bewaren ze de koffers daar maar 2 dagen en dan verzenden ze die naar Berlaer. In Duitsland kreeg ik echter een telefoontje dat hij in Heverlee stond. Op mijn vraag werd hij terug naar Berlaer gestuurd. Waar ik mijn koffer uiteindelijk kon ophalen.

Op één ding na, heb ik ook alles terug uit Kosovo. Want ja, ook de postpakketten zijn uiteindelijk terecht gekomen. Die hebben ook een tijdje op zich laten wachten, maar na lang wachten heb ik ze toch kunnen ophalen.

Buiten de bagage waren er nog een paar dingen te regelen. Een bloedstaal geven vormde geen probleem. Te weten komen hoe lang ik ontschepingsverlof had, verliep ook betrekkelijk vlot. Op de collectieve aanvraag voor de Belgische herinneringsmedaille buitenlandse operaties waren we niet vermeld. Helga had die medaille al zodat ik voor Albert en mezelf een individuele aanvraag verstuurd heb. Dit komt dus ook in orde.

Over medailles gesproken. In mijn militaire post vond ik een brevet voor een bijkomende anciënniteitsmedaille. Ik moest dus naar de Milshop voor een paar 'diminutives', schuifjes met de kleuren van de desbetreffende medaille (in de

omgangstaal soms 'urinestaaltje' genoemd). Alles was te krijgen behalve een extra minutief voor de NATO medaille. In een burgerwinkel. Ik geloofde mijn oren niet. Maar er zit niets anders op.

Sport? Het is verbazend hoe snel je in je oude (slechte?) gewoontes hervalt. Zeker qua sport. Er is geen sprake meer van 3 maal per week 4 à 5 ronden te lopen. Ik ben al eens gaan lopen, maar dat is zeer sporadisch. Ik zal de situatie grondig moeten wijzigen om terug genoeg sport te doen.

Het zal nog wel een aantal weken, sommigen spreken over maanden, voor ik me helemaal aangepast heb. Voor deze opdracht had ik nooit de impact van 4 maanden in operatie kunnen inschatten, maar nu wel. Wat moet dat dan zijn, zoals de Amerikanen, 1 jaar in oorlogsgebied? Geen wonder dat sommigen helemaal de kluts kwijt zijn. Ook begrijp ik nu beter waarom sommigen zich iedere keer opnieuw kandidaat stellen voor een langdurige zending.

Mentaal heb ik de deur gesloten met het verzenden naar Kosovo van een aantal postkaartjes met Belgische groeten. Of was het eerder mijn gesprek met de Commandant van het Logistiek detachement na zijn terugkeer met de laatste vrachtwagen uit Belvédère? Of sluit de deur eerder progressief?

Evaluatie

Tijdens ieder gesprek popt de vraag op of ik blij was terug te komen. Steeds moet ik in alle eerlijkheid een 'jaan' antwoord geven. Het is een dual gevoel. Het werk daar was zeer interessant, zeer leerrijk en uitdagend. Zoals overal waren er laagtes, maar globaal genomen was het een hoogvlieger. Vanuit dat standpunt mocht het voor mij nog langer duren of zou ik er niets mee inzitten om opnieuw in operatie te vetrekken.

Hierbij toch wel een kanttekening: ik apprecieer ten volle dat dit zeer situatieafhankelijk is. Ik had slechts een deel van de bepalende elementen in de hand. De keuze van mijn Belgische collega's, de relatieve rust in het operatietoneel, de mogelijkheid om buiten het kamp te werken, ... speelden zeker en vast een belangrijke rol in de positieve ervaring. Maar als ik mijn collega's hoor, zijn deze elementen min of meer in ieder theater aanwezig.

Als Belg denken we soms dat onze talekennis in ons voordeel speelt. Inderdaad het is een voordeel, maar we zijn al lang de enigen niet meer. Talenkennis is ook in andere landen aanwezig: Denen spreken Duits en Engels; Italianen die Engels, Frans en Spaans spreken; Duitser Engels en Frans; ... Het zijn geen uitzonderingen. Persoonlijk denk ik dat het eerder onze cultuurgevoeligheid (cultural awareness) is. We hebben de neiging om ons aan te passen. We proberen eerder vanuit de cultuur van onze partner te vertrekken, dan vanuit onze eigen cultuur. Voeg daarbij onze algemene opleiding, zelfs binnen het militair milieu zijn we generalisten, en we kunnen bijna iedere taak aan. We zijn dus zeer flexibel inzetbaar. Daarin ligt onze sterkte. Een sterkte die we niet genoeg uitbaten.

Dat was de ja, nu de nee. Hoewel de moderne technologie zich zeer goed leent tot sociaal contact met de familie (gezin in eerste plaats), is er toch dat persoonlijk gemis. Zeker uithuizigheid tijdens een periode als Kerst en Nieuw is niet te onderschatten. Eveneens leg je als militair een zware last op de schouders van je partner. Gelukkig is het goed verlopen, want als dat niet goed gaat, moet dit wel een zeer negatieve invloed op je functionering hebben.

Heeft die periode gebracht wat er van verwacht werd? Nog zo'n vraag. In feite waren mijn verwachtingen niet hoog gespannen. Mijn voornaamste reden was dat ik als majoor voor mezelf moeilijk kon verantwoorden dat ik nog nooit aan een lange operatie had deelgenomen. En als ik dan toch aan een operatie zou deelnemen, dan liefst in een functie naar mijn keuze en in een voor mijn best uitkomende periode. Al die elementen waren aanwezig, dus daar geen probleem.

De opdracht zelf gaf wat er in zat. Alle elementen waren aanwezig. Stafwerk en toch nog met de neus op de werkelijkheid. Vrijheid om te handelen en daar ook voor geapprecieerd worden. Internationale contacten en een breed verantwoordelijkheidsdomein. Goede collega's en een uitstekende sfeer.

En nadien? Tja dat zal de toekomst uitwijzen, maar daarover had ik niet echt verwachtingen. Het zal zeker niet schaden, maar of de positieve impact voelbaar zal zijn, is volgens mij een vraag die steeds onbeantwoord zal blijven.

Farewell Kosovo,

Hoesy

'Test everything. Hold on to the good.'
1 Thessalonians 5:21

Einde

